

MUDr. Jana Langmajerová: Prevence posturálních vad v populaci (Disertační práce)

Práce je napsána na 148 stranách s 5 přílohami. Na 49 stranách obsahuje „Teoretická východiska“, „Vlastní práce“ zaujímá 74 stran, „Diskuse“ je napsána na 6 stranách, „Závěr“ je uveden na 4 stranách a následuje „Seznam použité literatury“, „Seznam obrázků“, „Seznam tabulek“ a „Seznam příloh“.

Autorka se zaměřila na dlouhodobě velmi aktuální téma problematiky posturálních vad v populaci. Výzkumný soubor tvořilo 326 dětí školního věku ($9,0 \pm 1,5$ let) a 182 mladých dospělých (věk $20,5 \pm 1,0$ let).

Vybrané biomechanické parametry posturální funkce získávala velmi vhodně pomocí neinvazivní somatografické metody, umožňující objektivní hodnocení držení těla probandů.

Výsledky, k nimž autorka dospěla, jsou alarmující. Výrazná a velmi výrazná odchylka v sagitálním zakřivení páteře postihuje přes 80 % dětí a 94,5 % dospělých. Při tom „normální“ hodnoty, tj. ideální sagitální zakřivení páteře dosahuje necelé 1 procento dětí a žádný dospělý – to jsou výsledky, které se v takové míře nevyskytují snad u žádného jiného rizikového faktoru.

Roční prevalence bolestí zad u populace v produktivním věku (30 - 55 let) činí podle některých pramenů u nás 30 až 40 %, 5 až 10 % osob z tohoto počtu se kvůli nim dostane do pracovní neschopnosti a stejné procento nemocných vykazuje známky chronicity. Na přiznaných invalidních důchodech se bolesti zad podílejí z 50 %. U 20-30 % pacientů s akutními obtížemi dochází k postupnému přechodu do chronicity.

Významný podíl vyšetřených souborů dětí a mladých dospělých uvádí již v tomto věku občasný i častější výskyt bolestí zad a hlavy. Lze u nich předpokládat, že bez cílené prevence se jejich potíže s věkem budou postupně zhoršovat.

Výsledky upozorňují i na další znepokojivá fakta – vysoký výskyt nadváhy a obezity, velmi dlouhý čas strávený denně sezením a zejména nedostatečné zastoupení pohybové aktivity v životním stylu zejména velmi mladé dospělé populace.

Autorka uvádí doporučení, jak těmto problémům předcházet. V souvislosti s tím by měla zodpovědět otázku, do jaké míry jsou její doporučení v praxi realizovatelná, jednak z pohledu diagnostiky těchto vad, jednak z pohledu jejich primární a příp. sekundární prevence.

Zatímco nepříznivou situací vysokého (a zřejmě stále narůstajícího) podílu dětské populace se závažnými poruchami držení těla se dlouhá desetiletí zabývají četné výzkumné studie, bohužel bez většího efektu, u dospělých se v tomto směru spíše jen konstatuje závažnost situace a na nějakou zásadní nápravu se rezignuje.

Vzhledem k tomu, že soubor dospělých v této práci je sestaven převážně z posluchačů lékařské fakulty, budoucích lékařů, mohla by autorka navrhnout, jak současné a příp. i budoucí generace mediků na tuto situaci upozornit a jak jim při nejmenším poskytnout informace, jak dalšímu zhoršování stavu zabránit (lze-li vůbec předpokládat, že stav může být ještě horší než nyní). Určitě řada lékařských oborů ke svému bezchybnému výkonu vyžaduje optimální stav pohybového systému. Bolesti v zádech, které některé z mladých kolegů trápí již nyní, mohou být v budoucnu faktorem, výrazně omezujícím jejich pracovní výkonnost.

Podle Seznamu použité literatury nebyly ani dílčí výsledky této práce zatím publikovány. Jsou natolik závažné, že by autorka měla zvážit možnost jejich publikace v periodických, dostupných co nejširšímu okruhu zejména tělovýchovných pedagogů a dětských lékařů.

Závěrem malá poznámka k Seznamu zkratk: pro „MŠMT“ je správné znění „Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy“; někdo by se mohl cítit dotčen.

Práce splňuje cíle, které si autorka předsevzala a které jsou formulovány v jejím „Úvodu“. Disertační práci „Prevence posturálních vad v populaci“ autorky MUDr. Jany Langmajerová doporučuji k obhajobě.

V Plzni dne 10. 8. 2017

MUDr. Jaroslav Novák, Ph.D.